Koululainen

N:o 9 (4) 1966

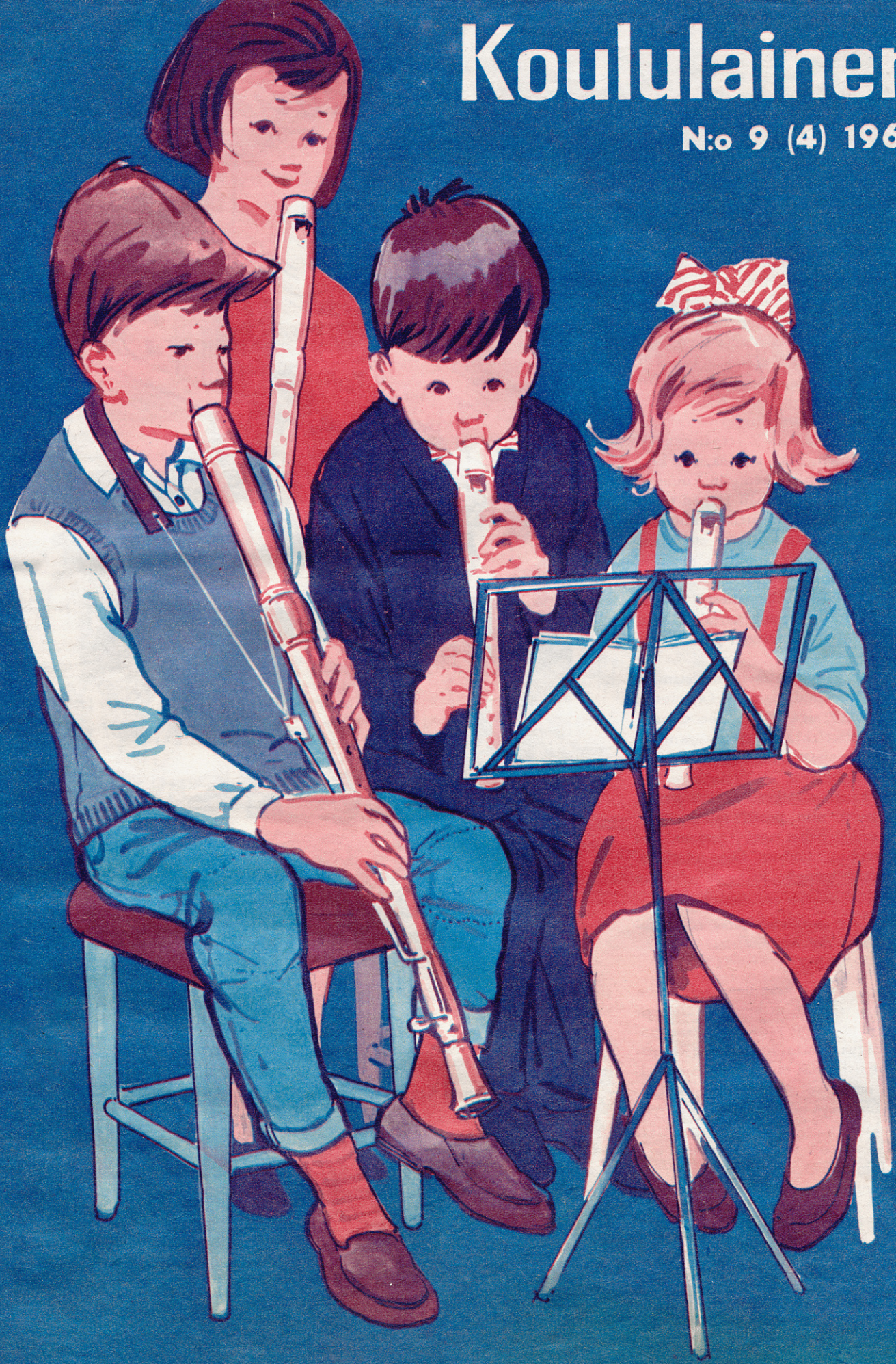

SYKSY METSÄSSÄ

SYKSY OLI SAAPUNUT METSÄÄN. OLI PUDOTTANUT MELKEIN KAIKKI LEHTENSÄ, MUTTA SEISOI YHTÄ TUUHEANA KUIN AINA. EI MYÖSKÄÄN PE-

LÄNNYT SYKSYÄ. KÄVELI KUUSIKOSSA. SE KUULI OK-

SIEN KAHISEVAN. SIELLA OLI

JUOKSI PAKOON.

POIMI VIIMEISIÄ MARJOJA MÄTTÄILTÄ.

JUOKSI PITKIN PURON RANTAA JA OLI OVELAN NÄKÖINEN.

„MITÄHÄN TUO ETSII?" TUUMI

, JOKA ISTUI PU-

RON RANNALLA. PURON RANNALLA ISTUI MYÖS

JOKA MIETTI, USKALTAISIKO VIELÄ HYPÄTÄ TUOHON KYL-

MÄÄN VETEEN.

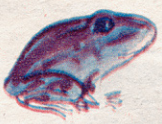

HUOMASI, ETTÄ

UI PUROS-

SA. SILLOIN

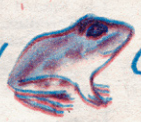

USKALSI HYPÄTÄ VETEEN.

SIINÄ NE UIVAT PERÄKKÄIN,

JA

SEN PITUINEN SE.

Muista Luojaasi nuoruudessasi

"Ja muista luojaasi nuoruudessasi, ennenkuin pahat päivät tulevat ja joutuvat ne vuodet, joista olet sanova: Nämä eivät minua miellytä." Saarnaaja 12.1-2.

Joka päivä sattuu elämässämme meille paljon erilaisia asioita. Suruja ja iloja kasaantuu tiellemme, niin, että kun ilta joutuu ja iltarukouksen aika on käsillä, tulee mieleen varmasti runsaasti Jumalalta anteeksi pyydettävää, sekä paljon, paljon kiitoksen aiheita. Jumala, Kaikkivaltias Isämme ja Auttajamme on hyvin monelle meistä tuttu ja läheinen jo varhaisesta lapsuudesta lähtien. Sekä kotona, että koulussa opimme yhä paremmin kuuntelemaan Häntä ja oppimaan Hänen tiensä seuraamista. On suomalaisen koululaisen suurenmoisimpia asioita, että saamme päivittäin aloittaa koulutyömme hiljenemällä Luojamme edessä, ja päivän päättyessä taas rukouksella lähestyä Isäämme sekä jättää itsemme ja rakkaamme Jumalan suojaavaan turvaan pimeän yön ajaksi.

Raamattu kehoittaa meitä muistamaan Luojaa jo nuoruudessamme. Lapsuuden ja nuoruuden aika ovatkin ne elämänjaksot, jolloin tärkeä kuva ja käsitys maailmasta ja Jumalastamme meissä syntyvät, kasvavat ja kehittyvät.

Nykyaikana on vaikeata kulkea oikeaa, selvää, mutta niin peräti vaikeaa tietä. Huono seura, pahat tavat ja monenlaiset kiusaukset houkuttelevat. Olisi niin helppoa antaa mennä kaikessa "virran mukana."

"Kuinka voi nuorukainen pitää tiensä puhtaana? Siten, että hän noudattaa Sinun sanaasi": Psalmi 119:9.

Kallisarvoinen oikean tien osoittaja on meillä hallussamme. Raamattu, "kirjojen kirja" on Luojamme sanaa. Koskaan emme voi joutua pulaan, josta emme Raamatusta saattaisi löytää ratkaisua. Omaa kulkuamme emme voi täysin itse ohjata. Emme voi aina pysyä välinpitämättöminä synnin houkutuksille. Emme voi aina tietää, mitä olisi tehtävä jossain kiperässä paikassa. Jumalan sanan apu lähestyy meitä. Mitä enemmän tutustuu Raamattuun, sitä enemmän siitä löytää viisautta, apua ja tukea. Varsinkin nuorten tulisi nykypäivinä yhä uudelleen ja uudelleen palata tyhjentymättömän elämänohjelähteen, Raamatun, luo.

Virsirunoilija sanoo virressä 489:

"Jo varhain, Herra annoit meill" osan iäisen.
Ja voimallasi kannoit, vaaroissa varjellen.
Nyt siunaa nuoruutemme, oi Isä laupias,
niin että koskaan emme, Sun hylkäis" armoas."

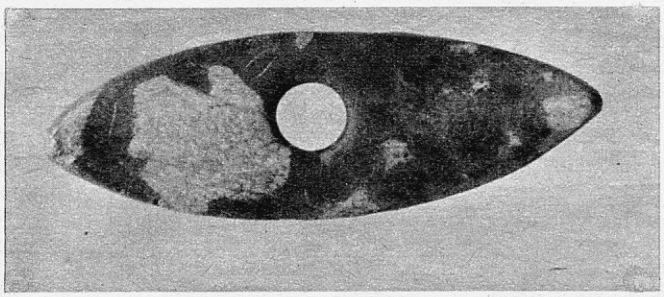

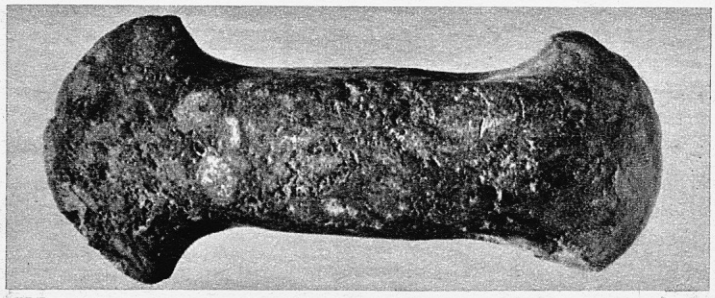

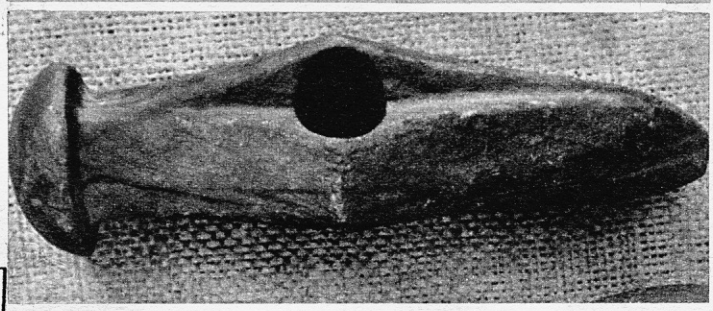

Kivikauden aikana kaupan välityksellä Suomeen tulleita Skandinaavisia sotakirveitä. Kansallismuseon valokuva.

RISTON RETKET MUSEO-MAAHAN

KAUPPA SKANDINAAVISET SOTAKIRVEET

Skandinaaviset sotakirveet olivat tyytymättömiä. — Meidän on päästävä toisten sota-aseitten kanssa samaan kaappiin, ne vaativat. — Olemme sotilaita emmekä kauppiaita.

Teidän on pysyttävä paikallanne kauppakaapissa, oli Kivikaudenhaltian jyrkkä vastaus. Haltia oli lähdössä noutamaan Ristoa. Hän tunsi ilmassa olevan jännityksen. — Toivottavasti Skandinaaviset sotakirveet eivät aiheuta ikävyyksiä, hän mietti huolestuneena...

Haltia oli parahiksi palaamassa Riston kanssa, kun levottomat sotakirveet aloittivat kapinan. Hän oivalsi heti tilanteen.

— Minun on saatava apua, haltia mietti ja juoksi rautakauden puolelle. Risto piiloutui lähimmän kaapin taakse. — Huh, taidan joutua keskelle aikamoista melskettä, mumisi Risto pelokkaana. Haltia palasi paikalle rautakautisten keihäänkärkien saattamana. Tilanne näytti sangen sotaiselta.

— Me emme pelkää teidän rautakautisia aseitanne. Pois alta, haltia joukkoinesi! Murskaamme teidät yhdeksi romuläjäksi, uhkailivat Skandinaaviset sotakirveet ja alkoivat hyökätä.

— Näyttää pahalta, vapisi Risto kaapin takana. — Rautakautiset keihäänkärjet eivät voi mitään kivisille sotakirveille.

— Juokse nopeasti historiallisen osaston asehuoneeseen! huusi haltia Ristolle. — Pyydä pyssyjä avuksi!

Risto juoksi läpi pimeitten huoneitten. Häntä peloitti.

— Nopeasti apuun, pyssyt! Kivikaudessa syttyy kauhea sota! huusi Risto.

— Sota? Se on meidän alaamme, vastasivat pyssyt ja alkoivat juosta kohti kivikautta.

— Pam, pam, pam, viuuh... räts!

Sotakirveiden hyökkäys keskeytyi. Heidän joukossaan syntyi pelästynyt hiljaisuus. Kivikautiset sotakirveet kuulivat ensimmäisen kerran elämässään pyssyjen sähinää ja pauketta. — Ukkosenjumala, he luulivat pyssyjä pakanallisen ukkosenjumalan aseiksi, on noussut meitä vastaan. Piiloutukaa nopeasti!

Risto kömpi pelokkaana piilopaikastaan. — Haltia, mitä täällä Museomaassa oikein tapahtuu? kuiskasi Risto.

— Ole rauhassa, vastasi haltia sulkien kapinoitsijat takaisin kauppakaappiin.

— Skandinaaviset sotakirveet ovat asettuneet.

— Minkävuoksi ne kapinoivat? ihmetteli Risto.

— Nämä sotakirveet ovat kauppatavaraa. Ne on valmistettu Etelä-Skandinaviassa ja ovat tulleet kaupan välityksellä Suomeen, joten niiden paikka on kauppakaapissa, selitti haltia.

— Eivätkö ne kuitenkaan haluaisi olla siellä? kysyi Risto.

— Eivät, niillä on sellainen käsitys, että kauppakaapin asukkaat ovat vähempiarvoisia kuin sota-aseet, haltia selosti. — Ne haluaisivat asettua Suomessa valmistettujen sotakirveiden pariin, mutta se ei ole mahdollista.

— Ne yrittivät asevoimin saada tahtonsa läpi, niinkö? kysyi Risto.

— Niin yrittivät, myönsi haltia. — Täällä Museomaassa täytyy kuitenkin jokaisen asukkaan pysyä omalla paikallaan.

— Niin on asian laita, sanoi Kampakeraaminen saviastia viereisestä kaapista. — Menneitten vuosituhansien täytyy pysyä järjestyksessä muuten historia menee sekaisin. Olin jo huolissani kivikauden järjestyksestä, mutta onneksi Kivikaudenhaltia palautti rauhan.

— Minun osuuteni oli vähäinen, vastasi haltia. — Pyssyjen paukehan ne säikytti.

Kaija Levonen

KULTASIRKKU LAULAA

Vieläkö muistat, miten juoruvarpunen lauloi syksyllä? Pikku Liisa on muuttanut juoruvarpusen laulun kultasirkun lauluksi näin:

Pirkko on aina niin hyväntuulisen näköinen, kun hänellä on pystynenä ja pienet sirrisilmät.

Leena on aina tyytyväinen, vaikka hän usein saa siskonsa vanhoja vaatteita.

Miten ihmeellä tuo Ritva osaa piirtää niin hyvin. Onpa hyvä, että opettaja kehuu häntä.

Matilla on varmasti oikein laskupää, eivät hänen laskunsa muuten olisi aina oikein.

Toivon, että kultasirkku lentää ja laulaa teidänkin luokassanne.

Terveisiä *Liisa*

KIELLETTY

Olli ja Antti ajattelevat.

— On se kummaa, kun oikeastaan kaikki on kielletty.
— On se.
— Tarkoitan, että elämä olisi aika hauskaa, jos ei kaikki hauska olisi kielletty.
— Niin kuin koulussakin.
— Kun istuu, niin tuolilla olisi välillä mukava keinua.
— KIELLETTY.
— Kun pihalla pelataan pesäpalloa, olisi mukava seurata ikkunasta, kuinka käy.
— KIELLETTY.
— Kerran minä rupesin lukutunnilla katselemaan autonkuvia.
— KIELLETTY.
— Tekiköhän ne itse, ne opettajat, lapsena kiellettyä.
— Kyllä ne varmaan teki, sillä ne muistaa kieltää meitäkin.

Rulla

Teksti Hellin Tynell
Kuvat Heljä Lassila

Rulla oli taas unohtanut monta asiaa.

— Parasta, että kirjoitat itsellesi muistilappuja, neuvoi äiti.

Rulla kirjoittikin kohta paperille suurin kirjaimin: luna.

Lappu oli koko päivän Rullan pöydällä. Rulla otti sen käteensä tultuaan pihalta.

— Mitäs tämä nyt tarkoittikaan, luna, luna? Ai, olen tietysti unohtanut i-pisteet. Panenpa ne heti paikoilleen, tuumi Rulla.

Niin sana ei ollut enää luna, vaan liina.

Nyt Rulla mietti uudelleen: liina, liina.

— Tietysti olen unohtanut panna nenäliinan taskuuni. Panenpa sen heti.

Rulla vei puhtaan nenäliinan takkinsa taskuun.

Seuraavana aamuna tuli Rullan ystävä Tiina Rullan luokse ja sanoi: — Miksi et tullutkaan eilen illalla syntymäpäivilleni?

Rulla säikähti. Heti hän muisti kaiken:

luna liina
tiina Tiina

AVARUUS-ARTSI

Artsi tuli kouluun hyvin salaperäisen näköisenä. Hän kävi kuiskaamassa jotakin opettajalle. Opettaja kuului kysyvän:

— Mutta onko se ihan oikeaa?

— ON! VARMASTI! vastasi Artsi.

Seuraavan tunnin alussa Artsi tuli luokan eteen ja näytti välkehtivää paperia.

— Mistähän tämä on kotoisin? kysyi Artsi.

Kaikki viittasivat.

— Tietysti se on suklaalevyn päältä, selitti Timo, joka muuten piti kovasti suklaasta.

— Jopa pomppasi! sanoi Artsi. Tämä on AVARUUSMIEHEN pukukangasta.

Kaikki tytöt nousivat seisomaan, ja pojat näyttivät epäilevän.

— Katsokaa! Ei repeä, vaikka kuinka riuhtoisi, selitti Artsi ja nyki paperia. Tällaisesta kankaasta tehty puku kestää sekä kuumuutta että kylmyyttä.

— Mistä sitä sitten saa? uteli Jukka.

— Messuilta, tietysti, vastasi Artsi.

Seuraavana päivänä oli Amerikan osaston edessä pitkä jono poikia ja tyttöjä jonottamassa avaruusmiehen pukukangasta.

Näkyipä opettajakin seisovan jonossa.

Ja varmasti tämä ihmeellinen kangaspalanen on vieläkin hänen käsilaukussaan.

Jouluksi valmista

NEULOJA, LANKOJA,
PUIKKOJA, LANKOJA,
SUURIA TILKKUJA,
PIENIÄ TILKKUJA,
PUNAISIA TILKKUJA,
SINISIÄ TILKKUJA.
PAPERIA, LIIMAA,
SAKSET JA VÄRIT.
ETSI ESILLE!
LAITA KOKOON!
JOULU ON TULOSSA!
VALMISTA ITSE!
ISÄLLE, ÄIDILLE,
VAARILLE, MUMMILLE,
SISKOLLE, VELJELLE,
KAIKILLE, KAIKILLE,
HERTTAISET LAHJAT
VALMISTA ITSE!

TÄSSÄ LEPÄÄ KIRKKOKISSA

Tässä lepää kirkkokissa. Joka kissa ei pääsekään oikeaan kirkkomaan multaan, mutta tunnollinen kirkkokissa kyllä.

Kuuluisat henkilöt ikuistetaan patsasmuodossa ja me tavalliset ihmiset saamme mekin kunnioittavan kirjoituksen hautapatsaaseemme. Mutta tiesitkö, että Englannissa on jopa sika saanut oman muistopatsaan?

Helsingissä — tarkemmin sanottuna pienessä metsikössä Haagassa — on eläinten hautausmaa, jossa kannattaa käydä mikäli sattuu olemaan asiaa sille suunnalle. Hyvin moni kulkee tämän ihastuttavan ja rauhallisen paikan ohi lainkaan tietämättä, miten monta katkeraa kyyneltä näidenkin kivipaasien ääressä on vuodatettu.

Eläin, joka uskollisesti on seissyt isäntänsä rinnalla elinikänsä ansaitsee luonnollisesti pysyvän muiston. Toinen asia on sitten, että rakastetun lemmikin muistolle pystytetyt muistomerkit ovat — vaikkakin liikuttavia — joskus vähän liioiteltuja.

Haagan koirain hautuumaalla lepää monia Dixieitä, Musteja, Pörrejä jne. Vaikka Musti onkin kuollut kymmenen vuotta sitten, käy sen isäntä usein koristamassa yksinkertaisen muistomerkin kukkasin. Ja Pörri — uskollinen karhukoira — joka ilmeisesti jäi auton alle vuonna 1959, elää sekin vielä emäntänsä mielessä, päätellen tuoreista kukista ja hyvinhoidetusta pikku nurmikosta, jonka alla koira nukkuu.

Englantilaiset ovat tunnettuja siitä, että he ovat kovin eläinrakkaita. Sanonta "koira on ihmisen paras ystävä" lienee sekin kotoisin saarivaltakunnasta. Englannissa ei muistella kiitollisuudella ainoastaan koiria, vaan myös kissoja ja aivan erikoisesti hevosia. Lontoon ulkopuolella on montakin eläinhautuumaata. Kissoilla on omansa, koirilla omansa ja samoin hevosilla.

Mutta harvemmin sattuu, että kissa haudataan ihmisten joukkoon oikeaan kirkkomaahan. Niin on kuitenkin tehty Bristolin kaupungissa. Sikäläisen St. Mary-kirkon hautausmaalla lepää kissa, jonka hautapaadessa on seuraava yksinkertainen, mutta vaikuttava kirjoitus: "Kirkkokissa 1912—24". Ei muuta. Tämä kissa oli todella oikea kirkkokissa. 12 vuoden ajan se tuli kirkkoväkeä vastaan kirkon ovelle ja saattoi kirkkovieraat penkkeihin. Kiitokseksi tästä kissa sai oleskella kirkossa päivisinkin ja kun se sitten kuoli, muistivat seurakuntalaiset sitä oikealla muistokivellä.

Jos on bristolilaisella kirkkokissalla hieno muistopaasi, niin paljon ei jää siitä jälkeen sekään kala, jonka muistoa kunnioittaa taulu Blockeyssa Gloonestershiressä. Siinä lukee näet suunnilleen näin:

Vanha, kovin vanha, oli tämä kala,
vuosia kaksikymmentä se täytti.
Mutta niin vaan oli kovanlainen pala
että paljon nuoremmalta näytti.

Taulusta ilmenee, että erikoinen kala jätti vedet yli sata vuotta sitten, mutta yhä sen muisto elää taulussa, josta ei oikeastaan voi sanoa onko se tehty pilanpäitten tai vakavassa mielessä. Luultavasti tekijä kuitenkin on kalaan ollut kiintynyt, koska moisen vaivan on nähnyt. Pistelikö hän sitä paitsi kalan poskeensa, sitäkään emme kai koskaan saa tietää. (Kuitenkin voimme olettaa, että näin surullisesti siinä kävi, koska runokin sanoo että "oli kovanlainen pala".)

Koirille omistettuja patsaita ja koirien hautapaikkoja on monessa englantilaisessa kylässä ja kaupungissa. Eräs kuuluisimmista on Gelert-nimisen koiran hauta pienessä Bedogelertin kylässä. Hautapaadessa kerrotaan, että koiran isäntä, prinssi Lewelgn surmasi sen vahingossa sen jälkeen kun uskollinen eläin oli pelastanut prinssin pojan nälkäisen suden kynsistä.

Lähellä Bamfordia Derbyshiressä lepää toinen uskollinen koira, "Tip", joka seurasi isäntäänsä hautaan. Kun koiran isäntä eksyi autiolla nummella ja menehtyi, jäi "Tip" vartioimaan ruumista eikä poistunut paikalta vaan nääntyi nälkään ja viluun. Vasta kolme kuukautta myöhemmin löydettiin isäntä ja koira.

Lähellä Sandringhamin kuninkaallista linnaa seisoo ylväs patsas, joka esittää "Persimmon"-nimistä ratsua, joka voitti Derby-kilpailun v. 1896. Kiitollinen isäntä — silloinen Walesin prinssi — teetti patsaan lemmikistään.

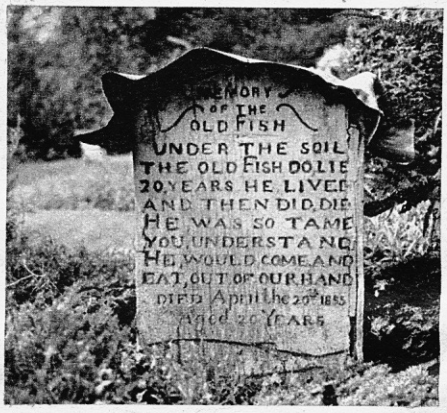

Tavallisesti isot ja pulskat kalat peratuan ja paistetaan, mutta joskus voidaan kalaankin kiintyä niin, että pystytetään sen muistoksi oikein muistokivi. Tämä englantilainen kesy kala kuoli jo yli sata vuotta sitten. Mutta muisto elää...

Hammasharja kotona, toinen työpaikalla. FUSCH — ilman muuta. Miksikö? No, harjaosa suuri tai pieni. Ja harjas, pehmeä, puolikova tai kova. Suuhun sopiva, mitan mukainen.

fuchs

— siinäpä se!

TERVEYDEKSENNE —

fuchs

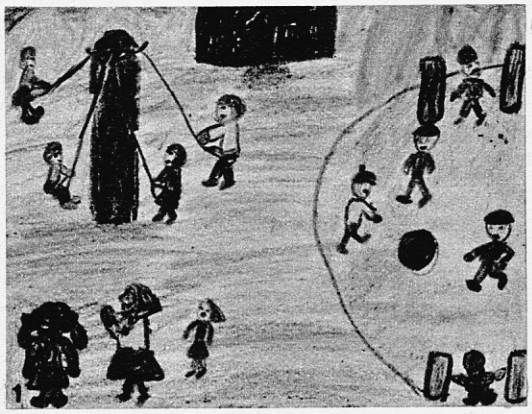

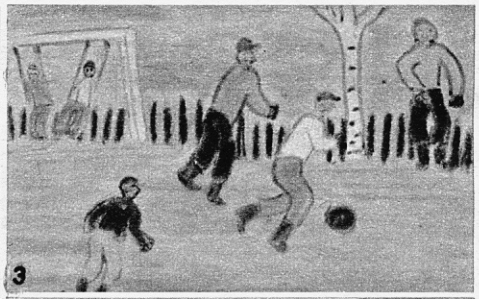

OLEMME VÄLITUNNILLA

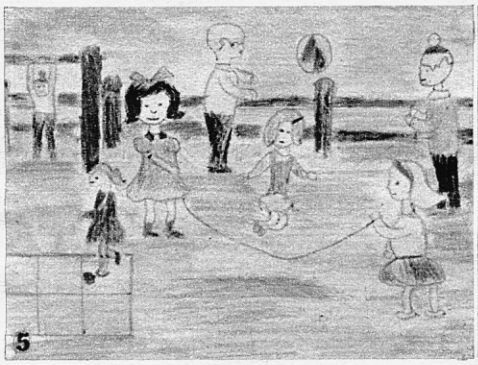

Kello soi pirrrr. Ryntäämme kaikki käytävälle. Heitämme takit päällemme ja sitten ulos. Sinne saapuu myös opettajamme. Ulkona kuuluu kova melu ja huuto. Pojat pelaavat kentällä jalkapalloa, tytöt taas neljäämaalia. Kun välitunti loppuu, kello taas soi. Pihaan ojentautuu suorat koululaisten rivit. Opettaja käskee meidät sisään. Luokasta kuuluu hiljaisen puheen sorina. Mutta kun opettaja saapuu, niin kaikki hiljenevät. Niin taas alkaa koulutuntimme.

Tuula Ahtiainen, 10 vuotta

Koko luokka on tunnilla, kellot soivat. Nousemme ylös ja menemme välitunnille. Kaikki juoksevat nopeasti ulos. Pojat ovat hakeneet opettajainhuoneesta jalkapallon. Tytöt ovat hakeneet räpylöitä ja pesäpallon ja menevät heittelemään. Koulussamme on tämä asia järjestetty niin, että tytöt saavat räpylät alkuviikosta, pojat taas loppuviikosta. Harjoittelemme jo nyt ensi kesän pesäpallo-otteluita varten. Jalkapallossa teemme sakit. Kummallekin puolelle tulee viisi poikaa, joskus enemmänkin joskus vähemmän. Toiset pojat pelaavat toisessa paikassa. Viides- ja neljäsluokkalaiset menevät littaa. Tytöt hyppäävät narua. Nyt kello soi ja on mentävä jonoon. Opettaja päästää sisälle, ja niin on tämäkin välitunti loppunut.

Hannu Havia, 13 vuotta

Tunti loppuu, alkaa kiire hoppu.
Kuka ensin ulos ehtii?
Pallon mailan räpylän otamme ja
menemme pelaamaan pesäpalloa.
Tulee juoksu, tulee pallo.
Kohta kello kilisee,
loppuu välitunti, alkaa pitkä tunti.

Juha Ruotsalainen, 11 vuotta

Välitunti on kaikkein hauskin tunti. Niin ainakin sanotaan. Jos on kylmä tai sataa niin silloin se ainakin on aivan tylsä. Kauniilla ilmoilla me kuitenkin leikimme usein kirkonrottaa. Se on minusta aika hauska leikki. Joskus voimme myös olla hippasta, tai hypätä narua. Se onkin minusta kaikkein hauskinta. Pian kuitenkin kellon sointi pilaa kaiken hauskan leikin, ja meidän täytyy juosta jonoon.

Eeva Salokannel, 10 vuotta

Piirtäjät:

1. Helena Jokinen, 10 vuotta
2. Markku Tiirikainen
3. Esko Mäkinen, 10 vuotta
4. Tarja Ryynänen, 9 vuotta
5. Pekka Piiroinen, 7 vuotta
6. Heta Penttilä, 10 vuotta

Piirustuspalkinnon sai tällä kertaa Heta Penttilä, Himanka, Lahdensuu, ja kirjoituspalkinnon sai Esko Mäkinen, Valkeakoski, Uskila. Onneksi olkoon!

Koulun kello pirahtaa,
oppilaat pihalle suhahtaa.
Tunti on loppunut,
ja oppilas on asioita oppinut.
Toiset riemuissaan ★
kotiin taivaltaa.
Toiset innoissaan käy
läksyjään lukemaan.
Jos välitunti pitempi ois,
se hauskempaa olla vois.
Taas koulun kello pirahtaa, ★
oppilaat sisälle pujahtaa.
Uusi tunti on alkanut,
ja välitunti loppunut.

Harri Laukkanen, 13 vuotta

Ensimmäinen tunti alkaa loppua. Ulkona paistaa aurinko. Kello soi ja pääsemme välitunnille. Toiset juoksevat suoraan keinuihin ja rekkitankoon. Pojat pelaavat palloa. Nyt kuuluu kova huuto, kun pojat saivat maalin. Joskus joudumme auttamaan opettajaa, esimerkiksi haemme postin tai muuta sellaista. Enää pikkuisen aikaa kerkeamme leikkiä ja kello jo soikin. Lapset juoksevat sisälle ja alkavat tehdä koulutyötään.

Esko Mäkinen, 10 vuotta

Aurinko paistoi ihanasti luokan ikkunoista sisään. Kaikki vain haukottelivat, eivätkä kuunnelleet opettajaa. "Vilkaiskaapa päiväunienne lomassa näitä virheitä," kaikui opettajan ääni taulun suunnalta. Yhtäkkiä pirahti kello soimaan. Kaikki pysähtyivät sekunniksi kuin sähköiskun saaneena. Seuraavassa sekunnissa kaikki ryntäsivät ovelle. Ihana välitunti oli alkanut. Luokkatoverini oli poissa koulusta, ja niin päätin tutkia, miten kukin viettää välituntinsa. Useimmat olivat suurissa ryhmissä ja keskustelivat. Toiset taas lukivat seuraavaa tuntia varten. Toiset voimistelivat tangossa. Sitten kello taas soi.

Satu Laakso, 12 vuotta

Seuraava kilpailuaiheemme, mihin vielä ehdit mukaan, on **Olin syntymäpäivillä.** Lähetä piirustuksesi ja kirjoituksesi joulukuun 10. päivään mennessä osoitteella **Lastenlehti Koululainen, HELSINKI 200.** Kuoreen tunnus Kirjoitus- ja piirustuskilpailu.

vuotta ja odotti kiihkeästi kouluun pääsyä. Isoveli kyllä sanoi: "Ei sinua kouluun huolita kun et osaa syödäkään", mutta jostakin syystä Riikka itse uskoi, että hänet sittenkin huolittaisiin.

Kesä oli ehtinyt jo elokuuhun.

Eräänä aurinkoisena päivänä Riikka kuljeskeli yksin puutarhassa. Ketään toisia ei ollut ulkona, sillä oli aamiaisaika. Mutta Riikkapa oli. Äiti oli valmistanut keittoa mehevästä, tuoreesta kaalista ja tietysti Riikka oli sanonut: "Enkä syö". Nyt hän kierteli marjapensaita ja napsi suuhunsa karviaisen sieltä toisen täältä.

Yhtäkkiä hän katseli hätkähtäen ympärilleen. Hän oli kotipuutarhassa eikä sittenkään ollut. Se oli muuttunut aivan oudoksi ja vieraaksi. Omenapuiden alta lähti polku, jota Riikka ei ollut koskaan aikaisemmin nähnyt. Silmät uteliaisuudesta killillään Riikka lähti kulkemaan polkua pitkin.

Ja mihin hän joutui! Kerrassaan ihmeelliseen puutarhaan! Siellä oli kymmenittäin puita, joiden oksista riippui ohukaisia, jäätelötötteröitä, karamellejä, suklaatankoja, hillopurnukoita. Riikka kiljui riemusta. Mutta ilo loppui lyhyeen — hän ei ylettänyt mihinkään niistä, ei edes hyppäämällä. Eivätkä ne irronneet, vaikka hän ravisteli puita kaikin voimin.

Silloinpa tuli puiden alta esiin lystikkään näköinen ukkeli. Kai se oli tämän puutarhan haltia, koska se kysyi: "Tahtoisitko ehkä vaniljajäätelötötterön? Tai suklaatikun?"

Riikan teki mieli vaniljajäätelöä. Hän aukaisi suunsa sanoakseen sen, mutta sieltä kuuluikin: "En tahdo!" Riikka läppäsi käden suulleen, mutta mitäs se enää auttoi — sanottu mitä sanottu.

"No ei sitten", sanoi ukkeli. "Söisitkö mieluummin pari suklaalevyä?"

Niitä Riikan mieli vasta tekikin. Mutta hänen suunsa kuului sanovan: "En syö!" Voi kauhistusta — mitä hänelle oikein oli tapahtunut?

"No ei väkisin", sanoi ukkeli, "minä vain luulin, että sinä pidät suklaasta."

Itku pyrki jo Riikan silmiin. Etteikö hän olisi pitänyt suklaasta! Mutta ukkeli jatkoi: "Ohukaisia ja hilloa sinä varmaan ainakin syöt?" — "Enkä!" kajahti Riikan suusta.

Nyt hän ymmärsi. Hän oli niin kauan sanonut ruoista "en syö ja en tahdo ja enkä" että ei enää muuta osannut sanoakaan. Sinne nyt jäivät jäätelöt ja suklaat ja ohukaiset ja ukkeli lähti olkapäitään kohautellen pois.

Mutta Riikka juoksi ja juoksi, kunnes oli taas kotipuutarhassa. Sieltä hän pinkasi keittiöön ja huusi jo ovella: "Äiti, onko sitä kaalikeittoa vielä?"

Olihan sitä. Tämän jälkeen Riikka ei uskaltanut enää konstailla ruoan kanssa. Eihän voinut tietää, milloin joku tarjoaisi jotakin oikein mieleistä ja silloin oli suun osattava sanoa: "Kyllä kiitos!"

Eila Paakkinen

KELLO

I

KELLO KÄYPI TIKI TAKI,
HEILURI SE NAKSAA,
HILJAA KELLON KOTELOSSA
RATAS KÄYDÄ RAKSAA.

TUNNETKO SEINÄKELLON, HERÄTYSKELLON, RANNEKELLON JA KAAPPIKELLON? KIRJOITA NIMET KUVIEN ALLE!

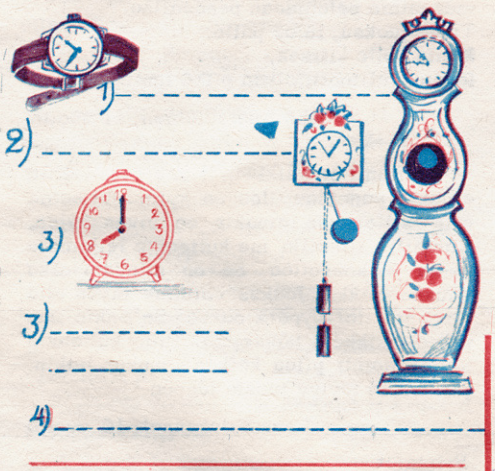

II

Viisarit ne viisahasti
ajan myötä häärää
meille koko elon matkan
tarkallensa määrää.

Kellossa on kaksi viisaria. Lyhyt viisari näyttää tunteja. Se kiertää kellotaulun kaksi kertaa vuorokaudessa. Pitkä viisari näyttää minuutteja. Se kiertää kellotaulun kerran tunnissa.

III

Maailman kellot näyttävät yhtäaikaa monenlaisia aikoja. Se johtuu maapallon liikkeestä. Vertaa Helsingin ja eräiden suurten kaupunkien kellonaikoja!

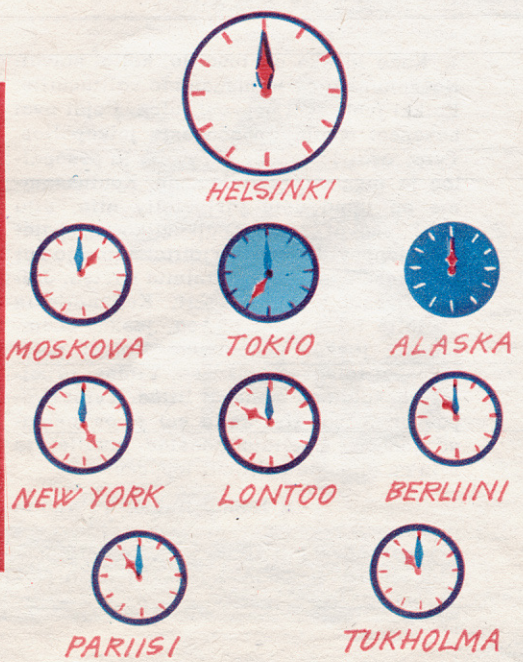

RIIKKA JA OHU-KAISPUUT

Oli kerran pieni tyttö. Hänellä oli vaaleat saparot korvallisilla ja poskissa hymykuopat ja Riikka oli hänen nimensä. Hän oli melkein aina hyvällä tuulella. Mutta kyllä hän joskus murjottikin ja äksyili ja silloin sanottiin, että Riikka oli mennyt Törömökille.

Merkillistä oli, että Riikan käynnit Törömökillä sattuivat enimmäkseen ruoka-aikoina. Kas näin se saattoi tapahtua: Äiti kutsui Riikan syömään. Riikka tuli ja kysyi: "Mitä ruokaa?" — "Kaalikeittoa", sanoi äiti. Siihen Riikka: "En minä syö". Ja äiti: "On syötävä, ruoan kanssa ei saa konstailla." — "Enkä syö!" huusi Riikka ja väänsi naamansa mahdottoman ruman näköiseksi.

No — Riikka ei tietysti pitänyt kaalikeitosta. Eihän se vielä mitään; jokaisellahan on jokin ruokalaji, jota olisi mielummin syömättä jos voisi. Mutta Riikka ei pitänyt myöskään hernekeitosta eikä kalakeitosta eikä makaroonilaatikosta. Hän ei pitänyt kaurapuurosta eikä mannapuurosta. Hän ei pitänyt lihapullistakaan ja se on sentään jo liikaa. Jos luettelisi kaikki ruokalajit, joista Riikka ei pitänyt, tämä lehti tulisi sitä luetteloa ihan täyteen.

Arvaahan sen, miten vaikeata äidillä oli tämmöisen tytön kanssa. Vaikka pöydässä olisi ollut kuinka herkullista hernekeittoa tai meheviä lihapullia, Riikka sanoa hopotti omaa loruaan: "En tahdo, en syö, enkä!"

Joku ehkä jo ihmetteli, kuinka hän yleensä kasvoi ja kehittyi tällä menolla. No — söihän Riikka sentään jotakin. Jos oli ohukaisia, hän keräsi niitä lautaselleen vuoren kokoisen pinon ja mätti monta lusikallista hilloa päälle. Ja suklaakiisseliä hän otti aina kolme kertaa ja marjapuuroa neljä. Ja jäätelöä olisi varmaan mennyt ämpärillinen, jos joku vain olisi sellaisen määrän tarjonnut. Puhumattakaan karamelleistä ja suklaasta, joita hän ei koskaan tuntunut saavan tarpeeksi...

Tällaista oli Riikan elämä ollut pienestä pitäen. Nyt hän oli täyttänyt seitsemän

tuksessa oli voimakkaita sotilasosastoja. Venäläiset suorittivat myös linnoituksessa vahvistustöitä ja rakensivat uusia linnakkeita. Täten Viapori oli uusissakin oloissa kykenevä taistelemaan Helsingin herruudesta.

Venäjä joutui 1845 mukaan ns. Itämaiseen sotaan, jonka seurauksena ranskalaisten ja englantilaisten yhteinen laivasto purjehti Suomen vesille ja hävitti rannikkojamme. Seuraavana vuonna vihollislaivasto uskaltautui itsensä Pohjolan Gibraltarin kimppuun. Lokakuun yhdeksännen päivän aamuna heräsivät kunnon helsinkiläiset kanuunoiden jyskeeseen. Englantilais-ranskalainen laivasto pommitti Viaporia. Tämä oli uutta helsinkiläisille, ja suuri joukko ihmisiä pakeni maaseudulle, ei kylläkään kauemmaksi kuin nykyiseen Töölön kaupunginosaan. Toiset puolestaan riensivät seuraamaan Kaivopuiston kallioille mahtavaa näytelmää, jollaista he eivät ennen olleet kokeneetkaan. Sieltä katsoen näytti koko Viapori olevan yhtenä tulimerenä, ja vain harvat linnoituksen tykit vastasivat tuleen.

Todellisuudessa ei tilanne ollut linnoituksen puolustajille mitenkään vaarallinen, sillä vaikka jotkut puurakennukset linnoituksessa paloivatkin, ei vihollisen onnistunut vahingoittaa vankkoja muureja. Mikäli puolustajilla olisi ollut käytössään yhtä hyviä tykkejä kuin vihollisilla, olisi hyökkäävä laivasto saanut katkerasti katua tuloaan. Nyt se sai tyytyä vetäytymään pois saamatta aikaan mitään suurempaa vahinkoa. Viapori oli näyttänyt luontonsa. Tämän jälkeen ei linnoitus ole joutunut sotaisten selkkausten uhriksi. Se on nyttemmin Suomen oman armeijan aluetta ja on vieläkin valmis vastaamaan vihollisen haasteeseen. Jos käyt Helsingissä, käypä samalla myös katsomassa tätä mahtavaa linnoitusta. Sen vallien siimeksessä on nykyään rauhallista ja kaunista. Suuren Ehrensvärdin henki tulee sinua lähelle mietelauseissa, jotka hänen toimestaan linnoituksen seiniin on asetettu. Niistä tunnetuin ja meille kaikille sopiva ajatus kuuluu: "Jälkimaailma, seiso tässä omalla pohjallasi äläkä luota vieraan apuun."

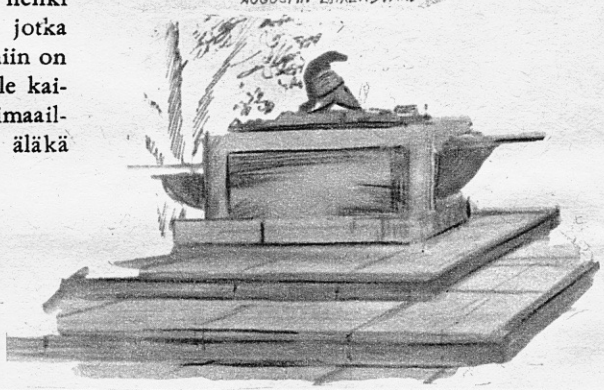

IHMINEN AVARUUTTA VALLOITTAMASSA

osa IV

MAAPALLON 274 KIERTOLAISTA

Viime kerralla mainitsimme Van Allenin säteilyvyöhykkeen. Vyöhykkeitä on itse asiassa kaksi. Toinen alkaa n. 300 km:n korkeudella ja peittää maapallon jokseenkin 20. leveyspiirille asti, sekä eteläisen että pohjoisen pallonpuoliskon yläpuolella. Säteily on voimakkaimmillaan 3 000 km:n päässä maanpinnasta. Ulompi vyöhyke on paljon suurempi alkaen n. 12 000 km:n korkeudella ja ulottuen osapuilleen 75 000 km:n päähän. Vyöhyke peittää myös huomattavasti laajemman osan maapallosta, mutta napaseutujen kohdalle jää kuitenkin säteilystä vapaa alue.

Vyöhykkeet keksittiin Explorer I:n avulla, ja ne olivat tiedemiehille täydellinen yllätys. Sittemmin niitä on tutkittu sekä amerikkalaisin että neuvostoliittolaisin tekokuin. Säteilyvyöhykkeet muodostuvat maan magneettikentän vangitsemista pienistä hiukkasista, jotka liikkuvat maan magneettisia voimaviivoja pitkin pallonpuoliskolta toiselle. Varsinkin sisemmän vyöhykkeen säteily on niin voimakasta, että vyöhykkeen läpi kulkeva miehitetty avaruusalus tarvitsee sitä vastaan erikoissuojan — muuten avaruuslentäjän henki on vaarassa. Toinen mahdollisuus suojautua vyöhykettä vastaan on luonnollisesti lähettää avaruusalus radalleen napojen yllä olevan säteilyvapaan alueen kautta.

Ennenkuin jätämme maapalloa kiertävät tekokuut, teemme vielä pienen yhteenvedon. Tätä kirjoitettaessa maapalloa kiertää 274 tekokuuta, joista suurin osa on amerikkalaista, monta neuvostoliittolaista, 3 ranskalaista, 2 kanadalaista ja 2 USA:n ja Englannin yhteistoimin lähettämää. Vanhin vielä radalla oleva tekokuu on useasti mainittu jo helmikuussa 1958 radalleen ammuttu Explorer I.

Varsinaisten sateliittien lisäksi on maapallolla kiertolaisinaan useita satoja erilaisia esineitä, raketteja, hajonneitten tekokuiden osia jne. Ovatpa joukossa sellaisetkin esineet kuin kamera ja käsine, jotka molemmat ovat päässeet karkuun amerikkalaisilta avaruuslentäjiltä.

Tekokuut olivat ensimmäinen askel kohti avaruutta, ja niiden avulla olemme oppineet paljon. Mutta ehkä vielä kiehtovampia tuloksia on saavutettu aurinkokuntamme muita jäseniä tutkimaan lähetettyjen ns. avaruusluotaimien välityksellä. Siirrymmekin nyt näiden varsinaisten avaruusrakettien mukana pois maapallon lähiympäristöstä. Ensimmäinen päämäärämme on kuu, kuollut maailma. Tästä enemmän seuraavalla kerralla.

Jukka Eräwuori

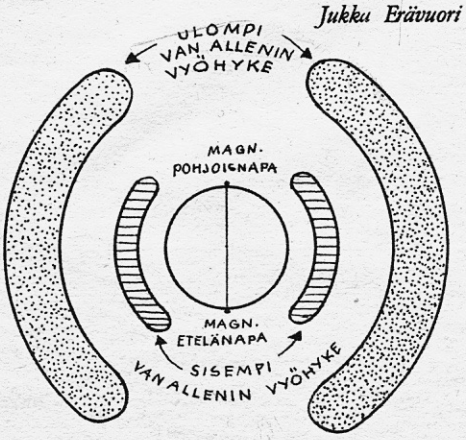

LINNAT KERTOVAT

V

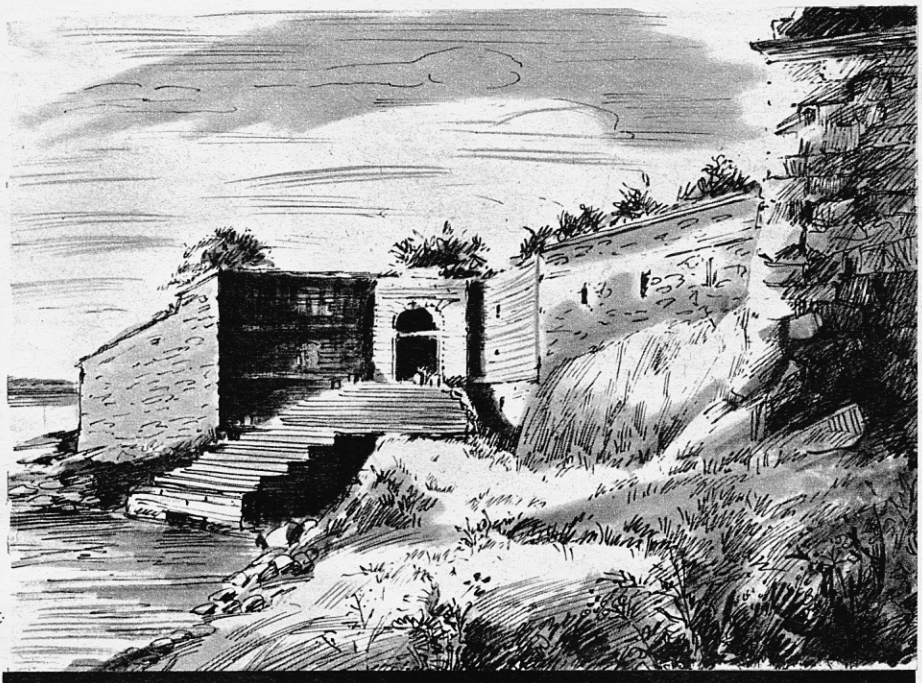

VIAPORI – SUOMENLINNA

"Suomenlinna, joka toisella puolellu koskettaa merta ja toisella puolella rannikkoa, suo viisaalle ihmiselle meren ja maan herruuden."

Augustin Ehrensvärd

Keskiaikaisista linnoistamme siirrymme nyt uuden ajan puolelle ja seuraamme Helsingin kaupungin edustalle syntyneen Suomenlinnan linnoituksen vaiheita.

Ruotsi-Suomen mahtavuuden aika oli mennyt menojaan ja valtakunta sai varustautua vihollisen hyökkäyksiä vastaan omalla alueellaan. 1700-luvun sotilaat ajattelivat, että mikäli vainolainen Suomeen hyökkäisi, sen täytyisi edetä pitkin Suomenlahden rannikkoa tai yrittää maihinnousua Suomen etelärannikolla. Varustautuakseen tällaisen mahdollisuuden varalta Ruotsin hallitus päätti rakennuttaa Helsingin edustalle lujan linnoituksen.

Helsinkiin johtava laivaväylä kulkee kapean salmen läpi Susisaaren ja Vallisaaren välistä. Kun korkea-arvoinen upseeri Augustin Ehrensvärd sai tehtäväkseen Helsingin linnoittamisen, hän kiinnitti piankin huomiota tähän salmeen joka helposti saatettiin turvata linnoituksilla. Aluksi tosin ajateltiin rakentaa mantereen puolelle Kaivopuiston kallioille linnoitus, mutta tästä suunnitelmasta luovuttiin pian, ja ainoastaan Ullanlinnan kenttä on muistuttamassa nykyisiä helsinkiläisiä tuosta ajatuksesta.

Susisaaren uloimman niemen sekä Vallisaaren linnoittaminen aloitettiin jo vuonna 1748. Susisaaren ensimmäinen linnoitus sai nimen Kustaanmiekka vastasyntyneen kruununprinssin, myöhemmin kuningas Kustaa III:n kunniaksi. Koko linnoitus sai nimen Sveaborg eli Svean linna. Suomalaisten suussa nimi vääntyi muotoon Viapori. Vasta maamme itsenäistymisen jälkeen silloinen valtionhoitaja Svinhufvud antoi sille nykyisen nimen Suomenlinna.

Augustin Ehrensvärd uhrasi koko elämäntyönsä linnoituksen hyväksi. Ruotsi sai rakennustöitä varten rahaa Ranskasta, mutta se ei riittänyt. Kun Ehrensvärdin kilpailijat syyttivät häntä varojen kavaltamisesta, pantiin toimeen tutkimus, joka osoitti, ettei Ehrensvärd ollut mitään kavaltanut, vaan päinvastoin hän oli käyttänyt omiakin varojaan rakkaan suunnitelmansa toteuttamiseksi.

Riidat ja vastoinkäymiset masensivat lopulta Ehrensvärdin ja hän kuoli työnsä ääreen. Nyt ymmärsivät muutkin, millaisen miehen he olivat menettäneet, ja Ehrensvärdille myönnettiin kuoleman jälkeen sotamarsalkan arvo.

Kuningas Kustaa III:n käskystä pystytettiin Suomenlinnan rakentajalle hautamuistomerkki hänen töittensä keskelle linnoituksen sisäpihalle. Muistomerkin laati Ruotsin tuon ajan etevin kuvanveistäjä Sergel, ja sen koristukset valettiin vuoden 1790 Ruotsinsalmen meritaistelussa vallatuista venäläisistä tykeistä.

Kun suuri rakentaja oli kuollut kesken työtään, ei enää löytynyt toista, joka olisi samalla tavoin kyennyt hänen työtään jatkamaan. Siksipä ei Ehrensvärdin suunnitelma koskaan täydellisenä toteutunut. Silti linnoitus oli aikakautensa mahtavimpia, sitä kutsuttiin Pohjolan Gibraltariksi ja pidettiin valloittamattomana.

Viapori ei joutunut pitkiin aikoihin kokemaan sotaa muuriensa ulottuvilla. Saaristolaivaston tukikohtana se tosin oli mukana Kustaa III:n Venäjän sodassa, mutta vihollista sen ei tuolloin vielä tarvinnut nähdä.

Kun Ruotsi-Suomen ja Venäjän välille puhkesi sota vuonna 1808, samosi venäläinen sotajoukko Viaporia piirittämään. Linnoituksen komentajana oli amiraali Gronstedt, mutta hän ei merisotilaana tuntenut riittävästi niitä mahdollisuuksia, joita linnoitus olisi puolustajalle tarjonnut. Hän suostui häpeälliseen antautumiseen, vaikka Viapori olisi voinut hyvinkin puolustautua. Linna joutui nyt venäläisille, ja heidän haltuunsa se jäikin, kun Suomi siirtyi Venäjän valtaan.

Uudet isännät ymmärsivät Viaporin arvon, ja koko Venäjän vallan ajan linnoi-

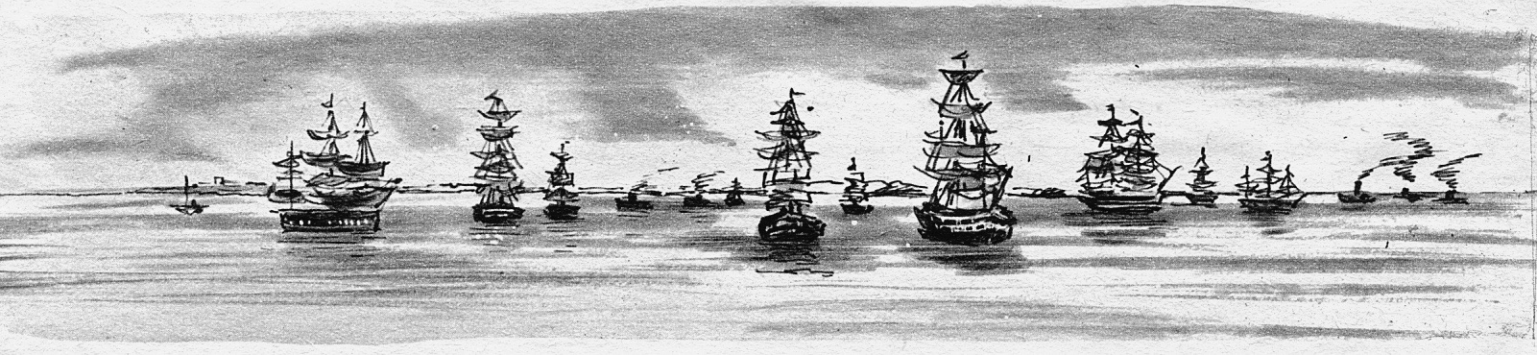

VANHAA RAKENNUSTAITOA

Vanhassa Rooman valtakunnassa tarvittiin jokapäiväiseen käyttöön runsaasti vettä. Elintärkeä juomavesi johdettiin kaupunkiin kanavia ja tunneleita pitkin. Tästä on osoituksena rauniot ja rakennelmat jotka risteilevät nykyisen Rooman ympäristössä. Vesijohtojen yhteenlaskettu pituus on ollut yli 400 kilometriä. Jos eri suunnista vettä tuovat johdot olisi yhdistetty, olisi tarvittu 3 metriä korkea pyöreä putki kuljettamaan saatua vesimäärää. Tästä osaat kuvitella vesijohtoverkoston rakennustyön suuruuden, joka silloisilla menetelmillä saatiin aikaan.

PALKINTOKILPAILUT: Julkaistu numerossa 6 (1)

ÄLYKOE

TÄYTEKYNÄT: Martti Laurila, Korpilahti; Jari Voutilainen, Joensuu; Aila Vikiö, Tyrnävä; Tapani Hoilijoki, Kärppälä; Timo Laine, Riihimäki; Eija Hakala, Ikuri; Jorma Peltola, Tikkakoski; Jouni Jäppinen, Kullonkylä; Pentti Karhapää, Joensuu; Matti Sorjonen, Soiniemi; Antti Kurki, Helsinki; Raija Hietala, Koria; Sirpa Puhakka, Kaltimo; Jorma Saari, Kotiranta; Eero Santio, Turku;

KIRJAT: Markku Paavola, Laihia; Helena Haapakoski, Kauhajoki; Kari Hälvä, Kotka; Jarmo Toivonen, Oitti; Merja Himanen, Juuka; Eija Paulorinne, Hameenlinna; Kirsti Jussila, Erajärvi; Ari Rantamäki, Turku; Kaija Karkaus, Karkaus; Ulla Siljamäki, Norrnkylä; Oili Uusi-Seppälä, Juoksenki; Leena Agren, Pyharanta, Raimo Lehtonen, Helsinki; Jari Redsven, Helsinki; Markku Nurminen, Helsinki; Eija Leino, Helsinki; Joel Lindström, Turku; Tarja Sairanen, Savonlinna; Ilkka Vääränen, Pietarsaari; Leena Holmström, Pori; Matti Leinonen, Kajaani; Seppo Miettinen, Sulkava; Anne Rekola, Nokia; Kari Kortelainen, Nurmes; Raine Ripattila, Savero; Arja Nieminen, Haapamaki; Maritta Sjöroos, Rauma; Veijo Arvila, Mäntyharju, Kirsi Vänttinen, Hyvinkää; Satu Taivalaho Västilä.

PALKINTORUUDUKKO

TÄYTEKYNÄT: Eero Sieppi Inari; Ingrid Hyttinen, Joensuu; Sirpa Ruuska, Lahti; Harry Nyroos, Turku; Heli Mankinen, Kajaani; Reijo Fredriksson, Turku; Riitta Kairala, Salla; Pentti Vuorinen, Väärakoski; Martti Hartikainen, Lapinsalo; Tuula Laitinen, Lapinlahti; Tapio Ojanperä, Myllysalo; Pekka Paavola, Kaustinen; Mirja Koponen, Myllyoja; Sirkku Herronen, Jyväskylä; Merja Ylä-Rotiala, Orivesi;

KIRJAT: Vesa Kairanen, Kurikka; Ritva-Liisa Ikonen, Kuopio; Jari Uusiniitty, Vammala; Terttu Heimo, Uusikaupunki; Kaarina Helin, Jyväskylä; Kari Salminen, Tampere; H. Saura, Turku; Eija Mikkola, Hietanen; Aarre-Pekka Koivunen, Hammaslahti; Tero Jokinen, Lahti; Aila Kilpimaa, Pelkosenniemi; Armi Rantanen, Rautjärvi; Mikko Katajisto, Elimäki; Juha Vakkari, Kotka; Raija Saarikko, Humppila; Margit Koivu, Verkkoranta; Sirpa Kaisla, Forssa; Marita Heino, Leppäkoski; Päivi Leikas, Könönpelto; Liisa Nummi, Hyvinkää; Arja Lankinen, Jämsänkoski; Ulla Laamanen, Kolkontaipale; Kirsti Koistinen, Turku; Jukka Salonen, Turku; Kari Airaksinen, Oripää; Antti Tuononen, Suomussalmi; Ari Haikola, Kokkola; Terhi Peltola, Masku; Maarit Kosonen, Keljo; Jari Maijala, Tarvaala;

PALKINTOKILPAILU

KÄDET

Kai osaat tarvittaessa olla tarkka. Nyt sitä taitoa tarvitaan.

Kuvassa näet seitsemän kättä. Ne ovat kaikki aivan tavallisia käsiä ja näyttävätkin samanlaisilta. Taiteilijamme on kuitenkin piirtänyt yhden käden täysin erilaiseksi kuin muut kuusi. Sinun olisi nyt löydettävä tuo erilainen käsi. Älä kiinnitä huomiotasi pikkuasioihin, kuten sanoin, kysymyksessä on suuri ero. Jos pystyt ratkaisemaan ongelman, kirjoita vastauksesi POSTIKORTILLE ja lähetä se osoitteeseen LASTENLEHTI KOULULAINEN, HELSINKI 200.

Kirjoita korttiin kilpailumme tunnus: KÄDET. Samalla kortilla voit lähettää myös toisen palkintokilpailumme vastauksen.

Älä unohda vastauksestasi nimeäsi eikä oikeaa osoitettasi.

PALKINNOT:

15 kpl mustetäytekyniä

30 kpl kirjoja

VÄISKI VEMMELSÄÄRI

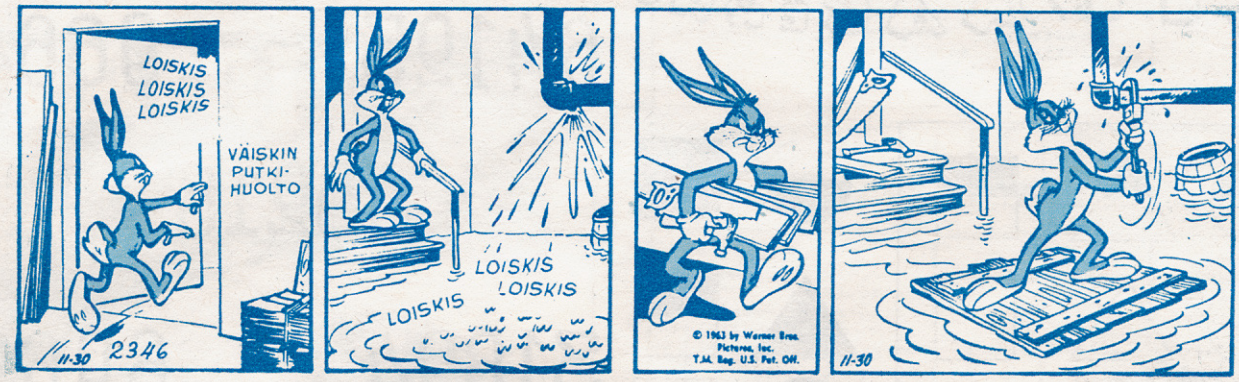

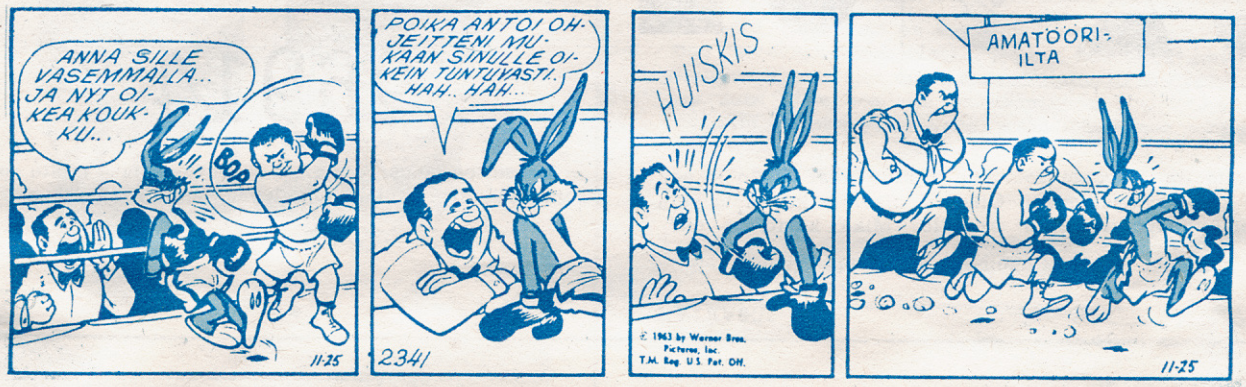

HERMANNI

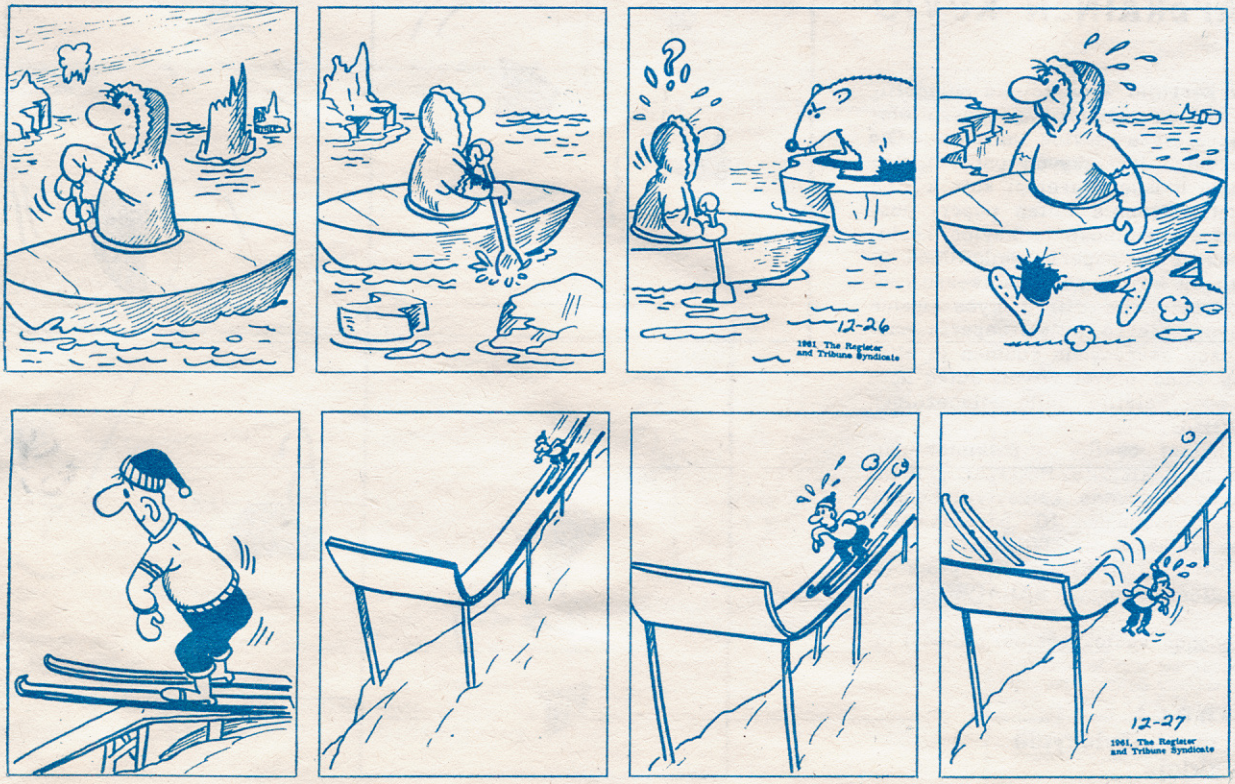

KIKKAKEKKO

NUMEROT

64123 96641

45216

31624 69624

96914

Tässä on kuusi erilaista lukua. Kahdessa niistä on aivan samat numerot. Kuinka pian löydät nämä kaksi lukua?

RATKAISU

64123 ja 31624

KUVIOITA

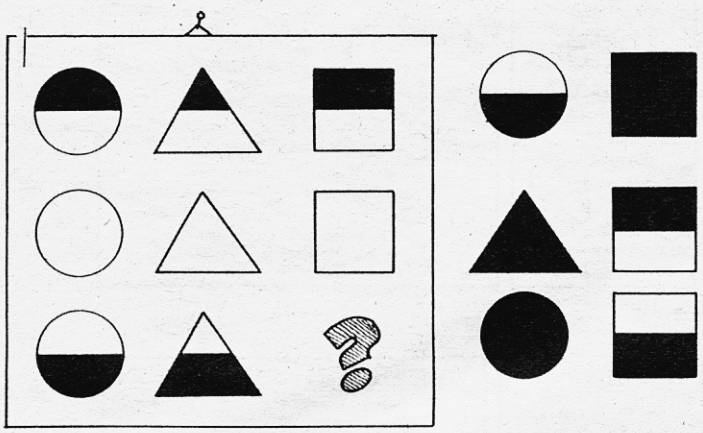

Vasemmalla olevasta taulusta puuttuu yksi kuvio ja sen paikalla on kysymysmerkki. Oikealla olevista kuvioista vain yksi sopii kysymysmerkin paikalle. Mikä kuvio se on?

RATKAISU

Neliö, jonka yläosa on valkoinen ja alaosa musta.

PALKINTOKILPAILU SALAPERÄINEN KUVIO

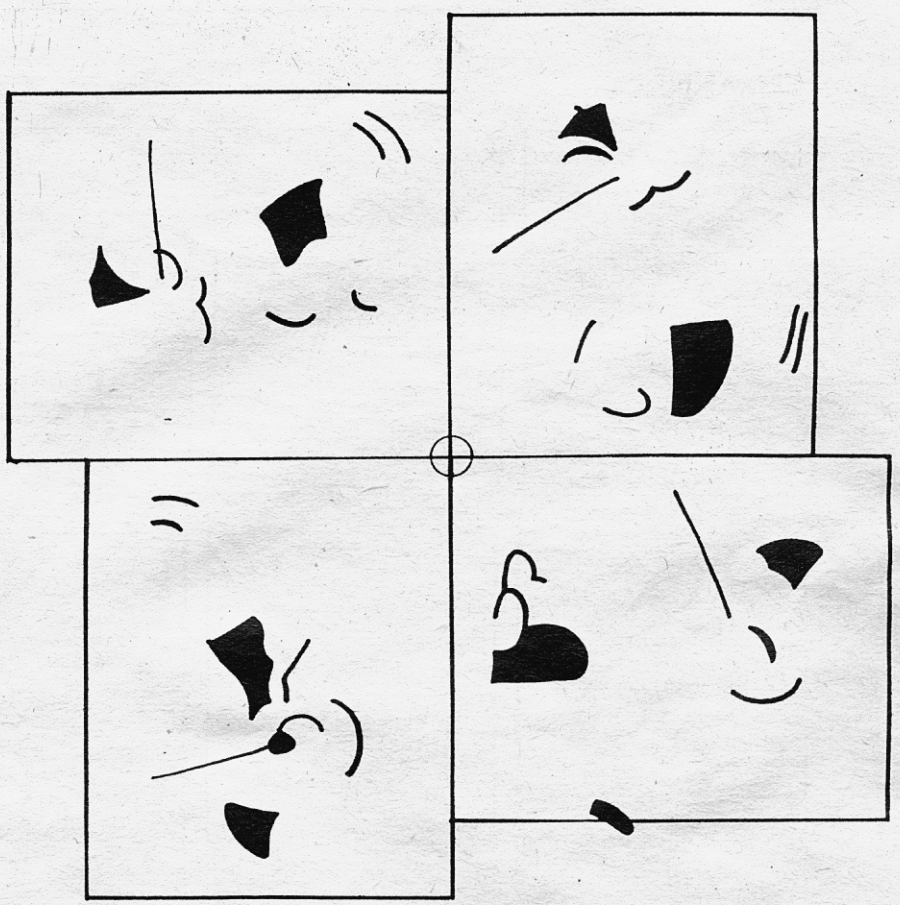

Tällä kerralla saat toimia salapoliisina. Sinun on selvitettävä ohessa olevan salaperäisen kuvion arvoitus. Ota esille palanen läpinäkyvää paperia. Sen täytyy olla hiukan suurempi kuin kuvion yksi ruutu. Kiinnitä sitten paperi nastalla yhdestä kulmastaan kuvion keskipisteeseen. Pidä paperia paikoillaan ja piirrä siihen kuvion ensimmäisessä ruudussa olevat viivat. Piirrä myös ruudun kehysviivat. Kierrä sitten paperia nastan varassa seuraavaan ruutuun ja piirrä myös siinä olevat viivat. Jatka näin kunnes saat selville, mitä salaperäinen kuvio esittää.

Jos haluat osallistua palkintokilpailuumme niin kirjoita POSTIKORTILLE mikä kuva tehtävään kätkeytyi. Lähetä vastauksesi joulukuun 10. päivään mennessä osoitteeseen LASTENLEHTI KOULULAINEN, HELSINKI 200. Kirjoita korttiin kilpailumme tunnus: SALAPERÄINEN KUVIO.

Älä unohda vastauksestasi nimeäsi tai osoitettasi.

Palkinnot
15 kpl mustetäytekyniä
30 kpl kirjoja

RISTISANATEHTÄVÄ

Vaatii avaimen.	Eräitten keittiöastioitten pinnassa.	Rakennus heinäpellolla.	Kirkonmies.
"Suomalainen" luonteenominaisuus	Peto, koiran sukua.	Sepän pajassa.	Tekee taikoja ja ratsastaa luudalla.

Tässä tehtävässä on keksittävä sanoja, jotka sitten tekstataan tehtäväkuviossa oleviin pieniin ruutuihin. Näiden pikkuruutujen yläpuolella on muutamalla sanalla selitetty minkälainen sana sille kohdalle on keksittävä. Kun kaikki sanat on tekstattu oikeille paikoilleen, pitää jokaisessa pikkuruudussa olla kirjain.

Lue nyt alusta loppuun ne kirjaimet, joiden ruudussa on rasti. Millainen lause kirjaimista muodostuu?

RATKAISU

— Lukemalla oppii uusia asioita.

NELJÄ KASVIA

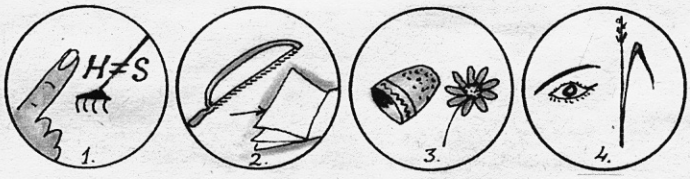

Jokaiseen ympyrään on kätketty kuva-arvoituksen muodossa yhden kasvin nimi. Minkä neljän kasvin nimet saat?

RATKAISU

1. Sormisara. 2. Sahalehti. 3. Sormustinkukka. 4. Silmäruoho.

SUOMALAISIA URHEILIJOITA

Yllä näet suomalaisten urheilijoiden käyntikortteja. Kirjaimet ovat painossa menneet kuitenkin sekaisin. Osaatko järjestää kirjaimet niin, että saat kahdeksan tunnetun suomalaisen urheilijan nimet?

RATKAISU

1. Kari Rahkamo. 2. Pentti Nikula. 3. Pauli Nevala. 4. Raimo Koivu. 5. Esko Siren. 6. Pentti Repo. 7. Niilo Halonen. 8. Rainer Stenius.

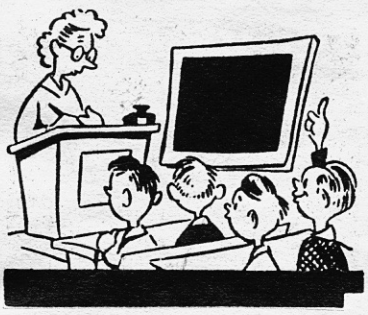

Koululainen

lasten koulu- ja raittiuslehti.

Päätoimittaja: Seppo Syrjö, toimittajat Ilpo Tynnilä ja Marja-Liisa Aho, taiteilijat Heljä Lassila ja Maarit Larva.

Toimitusneuvosto: Inkeri Airola pj. - Pekka P. Kuronen - Paavo Mäkelä - Hellin Tynell - Leila Vaheri - Seppo Syrjö. - Toimitus ja tilaustoimisto Bulevardi 28 - Helsinki 12 - Puhelinvaihde 15 388 - Postisiirtotili 13605 - Pankki KOP - Helsinki - Eerikinkatu - talousasiat: Vilho E. Pulkki - toimistonhoitaja Vieno Kehusmaa. Kustantaja Suomen Opettajain Liitto.

Tilaushinta 10 numeroa kalenterivuodeksi 1966 tai lukuvuodeksi 1966—1967 koulun osoitteeseen yhteistilauksena 3 mk 30 p., kotiosoitteeseen 3 mk 80 p.

Kansikuva: Heljä Lassila.

Paino: Paasipaino. Helsinki 1966.